

Nummer: 2225
Titel: Tanktransport
Kort titel: Tanktransport
Status: GOD
Godkendelsesperiode: 02-06-2009 og fremefter

Beskrivelse af jobområdet

Definition af jobområdet

Inden for tanktransportområdet udføres transport af gods i tankkøretøjer. I den forbindelse kan tanktransportchaufføren udføre ordremodtagelse, egenkontrol, læsning og losning, ruteplanlægning, kundebetjening, sikkerhedskontrol af materiel og udstyr på tankkøretøjer. Medarbejderen kan i sit daglige arbejde medvirke til at sikre et sundt og sikkert arbejdsmiljø samt håndtere tanktransportens transportdokumenter.

Nogle arbejdspladser omfatter, ud over chaufførfunktioner, tilknyttede arbejdsfunktioner i form af betjening af tankrensingsanlæg, egenkontrol og/eller kemisk analyse af de tankede produkter, rengøring og hygiejnekontrol af materiel og udstyr mm.

Medarbejderen kan yde den nødvendige indsats i forhold til forebyggelse af de særlige skader og uheld, der kan opstå i forbindelse med tanktransport. Medarbejderen kan yde den akutte og nødvendige indsats ved uheld og pludseligt opstået sygdom i trafikken og på arbejdspladsen.

Medarbejderen er bevidst om de sikkerhedsmæssige tiltag, der er nødvendige i enhver given tanktransport, for forebyggelse af menneskesmugning, kriminalitet og terrorisme.

Tanktransport udføres af faglærte - og ufaglærte chauffører samt af administrative medarbejdere og mellemledere, eksempelvis kørselsledere og disponenter.

Jobområdet omfatter følgende brancheområder:

- Tanktransport med olie/gas/benzin.
- Tanktransport med flydende/pulverformige kemikalier til produktionsvirksomheder/lagre.
- Tanktransport med flydende/pulverformige fødevarer og mejeriprodukter/foderstoffer til produktionsvirksomheder/lagre.
- Tanktransport med flydende affald/slam.
- Tanktransport med andre stoffer, som mest hensigtsmæssigt transporteres i lukkede tanke (eksempelvis radioaktive stoffer).

Inden for alle disse brancheområder udføres såvel national som international tanktransport.

Tanktransport udføres for fremmed regning (vognmandskørsel) eller egen regning (firmakørsel). Der skønnes at være beskæftiget ca. 8.000 medarbejdere inden for jobområdet.

Typiske arbejdspladser inden for jobområdet

Virksomhederne inden for jobområdet spænder fra meget store internationale virksomheder til store/mellemstore nationale vognmandsvirksomheder.

På de typiske arbejdspladser inden for jobområdet beskæftiger medarbejderne sig normalt med tanktransport af en bestemt godskategori. Dette kan eksempelvis være benzin og olie eller kemikalietransporter, bestemte fødevarer, mejeriprodukter, foder osv. Det er relativt sjældent, at tanktransportchauffører udfører transporter med skiftende godskategorier, hvilket skyldes, at køretøjerne normalt er opbygget og indrettet til en bestemt godsform.

De typiske arbejdspladser inden for jobområdet er:

- Chaufførarbejdspladser, hvor der primært udføres operative opgaver.
- Mellemlider arbejdspladser, hvor der varetages kørselsforvaltning.
- Arbejdspladser for disponenter og selvstændige vognmænd.

Inden for jobområdet anvendes forskellige typer af køretøjer til de forskellige opgaver.

Der anvendes køretøjer af typerne trækker/trailer, forvogn/anhænger, modulvogntog. Praktisk talt alle tankkøretøjer har specialbyggede tanke, der svarer til godsartens fysisk/kemiske karakteristika. Dette omfatter tillige teknisk udstyr med forskellig funktion til af- og pålæsning, sug, temperaturregulering mv., som er tilpasset den konkrete kørsels behov.

Medarbejderne på arbejdspladserne inden for jobområdet

De fleste tanktransportchauffører har opnået kompetencen gennem en kombination af virksomhedsoplæring og deltagelse på kurser. Mange har AMU's grunduddannelse for godschauffører som baggrund. Ca. en tredjedel har en faglært uddannelse inden for et andet fag og ca. 5 % har en faglært uddannelse som chauffør.

Der er myndighedskrav knyttet til at føre lastbil og lastbil med påhængskøretøj for så vidt angår kørekort, fastsat af Justitsministeriet. Det betyder, at tanktransportchauffører skal være i besiddelse af gyldigt kørekort til kat. B (personbil under 3.500 kg), kat. C (lastbil over 3.500 kg) og typisk også kat. E (påhængskøretøj over 750 kg).

Færdselsstyrelsen har endvidere fastsat krav om en grundlæggende kvalifikationsuddannelse i forbindelse med førstegangsrhvervelse af kørekort til køretøjer over 3.500 kg, for unge under 21 år er der endvidere fastsat særlige myndighedskrav til at føre køretøjer over 3.500 kg, og der er som udgangspunkt fastsat krav for alle førere af køretøjer over 3.500 kg om efteruddannelse. Færdselsstyrelsen fastsætter krav til personer, der ønsker tilladelse til at drive vognmandsvirksomhed.

Beredskabsstyrelsen har fastsat myndighedskrav om gyldigt ADR-bevis for medarbejdere, der transporterer farligt gods nationalt og internationalt.

Når en tanktransportchauffører foretager et jobskifte, sker det meget ofte inden for jobområdet. Enkelte chauffører ansættes som mellemlidere med funktion som kørselsledere eller disponenter. Enkelte chauffører udfører særlige coaching-opgaver i forbindelse med vurdering og oplæring af nye medarbejdere. I en del virksomheder indgår chaufførerne direkte i personaleudvælgelse ved nyansættelser.

Mellemlidere - fx kørselsforvaltere - bliver ofte rekrutteret blandt de chauffører, som har erhvervet sig teoretiske kvalifikationer eller blandt de administrative medarbejdere.

De medarbejdere, der søger eller har beskæftigelse inden for jobområdet, har generelle og personlige kompetencer, specifikt læse-, skrive-, regne- og IT-kompetencer, således at de kan anvende og varetage registrerings-, kontrol- og planlægnings- og beregningsopgaver.

De typiske operative medarbejdere inden for tanktransportområdet er mænd. Meget få medarbejdere er kvinder, flygtninge og indvandrere. Generelt tiltrækker brancheområdet meget erfarne chauffører, hvorfor tanktransportchauffører generelt har en højere gennemsnitsalder end chauffører hos andre sammenlignelige brancheområder. Dette betyder også, at tanktransportchauffører ofte nyder stor anseelse i branchen. Inden for jobområdet kan nogle af de operative medarbejdere have visse problemer med de grundlæggende almene færdigheder, såsom at læse, skrive og regne. Det samme gælder problemer med de almene og faglige IT-kvalifikationer. Medarbejdere i virksomheder, der udfører international tanktransport, har behov for fremmedsprogsfærdigheder.

Arbejdsorganisering på arbejdspladserne inden for jobområdet

Tanktransportchaufføren arbejder typisk alene, men ofte med megen kundekontakt. Dog er der blandt de største virksomheder i branchen sket en begyndende udvikling hen mod at arbejde i teams, hvilket vil sige i mindre selvstyrende grupper. Arbejdstiderne er vekslende og med meget store krav til fleksibilitet. Mange tanktransportchauffører skal kunne klare at tilpasse løsningen af transportopgaven til uforudsete situationer.

Beskrivelse af de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer

Eftersyn og vedligehold af transportmateriel samt udførelse af rationel, defensiv, sikker og økonomisk kørsel

Kort beskrivelse af kompetencen og dens anvendelse i jobområdet

Medarbejderen kan eftersøge og foretage den vedligeholdelse, som transportmateriellets manual, virksomhedens politik og de til enhver tid gældende myndighedskrav for området foreskriver. Medarbejderen kan vurdere, hvornår der skal rekvireres reparation af materiel.

Medarbejderen kan udføre ruteplanlægning, således at tanktransporten lever op til alle til enhver tid gældende regler inden for tanktransport, køre- og hviletider, arbejdstidsregler, færdselsregler mv. Og således, at kravet om en rationel transport i forhold til ovenstående regler og retningslinjer kan gennemføres.

Medarbejderen kan udføre defensiv og hensynsfuld kørsel. Medarbejderen kan forholde sig aktivt til at mindske arbejds- og belastningsskader, og styrke egen sundhed på baggrund af sin viden om ergonomi, hvordan fysiske og psykiske belastningsfaktorer kan påvirke det enkelte menneske, og hvordan adfærd og holdninger kan påvirke arbejdslivet.

Medarbejderen kan udføre sikker, risikobevist og uheldsforebyggende kørestil med sikkerhed for det gods, der transporteres samt materiel og øvrige trafikanter. Medarbejderen har en grundlæggende forståelse for elementær sikkerhed på arbejdspladsen, så vedkommende kan anvende sin viden ved løsning af opgaver, som indebærer sikkerhedsmæssige risici.

Medarbejderen kan med køreteknisk indsigt udføre transporter energi- og miljørigtigt, således at miljøet belastes mindst muligt af transporten, samt at de økonomiske omkostninger ved transporten holdes inden for den ramme, der er nødvendig.

Medarbejderen har gode læse og regnefærdigheder og grundlæggende kendskab til IT, således at tilladelser, regler og dokumenter, der findes anvendelse for inden for tanktransport, kan håndteres. Medarbejderen kan navigere inden for den elektroniske teknologi for at holde sig opdateret inden for skiftende regler. Endvidere er der behov for IT-færdigheder i forbindelse med udfyldelse af dokumenter, der knytter sig til tanktransport.

I mange tilfælde forudsættes det, at medarbejderen kan læse og forstå dokumenter på engelsk eller tysk.

Teknologi og arbejdsorganisering

Tankvogne og deres udstyr og materiel gennemgår en stadig større teknologisk udvikling. Især udvikles teknologien i køretøjerne inden for udstyr til brug for kontrol af brændstofforbruget og ruteplanlægning.

Særlige kvalifikationskrav, som er en forudsætning for udførelsen af jobbet, f.eks. certifikatkrav

Tanktransportchauffører skal være i besiddelse af gyldigt kørekort til kat. B (personbil under 3.500 kg), kat. C (lastbil over 3.500 kg) og typisk også kat. E (påhængskøretøj over 750 kg) samt chaufforuddannelsesbevis.

Kompetencens udbredelse på arbejdspladser i jobområdet

Alle tanktransportchauffører skal have disse kompetencer.

Beskrivelse af de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer

Godshåndtering

Kort beskrivelse af kompetencen og dens anvendelse i jobområdet

Medarbejderen kan udføre sikker godshåndtering, herunder:

- Foretage korrekt fordeling af lasten på lastbilen.
- Foretage sikker af- og pålæsning af gods med anvendelse af forskellige og til lejligheden passende typer af hjælpeudstyr. Losningen kan, afhængigt af produkttype, foretages ved anvendelse af: Trykluft, vakuum, pumpe eller frit afløb, og vil typisk stille særlige sikkerhedsmæssige krav. Dette på grund af stoffernes eventuelle farlige kemiske egenskaber eller miljømæssige risici, eller også på grund af selve jobfunktionen, herunder håndtering af slanger, dæksler, ventiler mv. Chaufførerne skal endvidere i lossesituationen være opmærksomme på risikoen for overfyldning, hvor modtagetanken ikke kan rumme leverancen og fejllevering, hvor produktet leveres til forkert modtagetank.
- Anvende modtagestedernes typiske faciliteter, såvel tekniske som sikkerhedsmæssige, udføre levering og aflæsning under iagttagelse af højeste grad af sikkerhed, såvel den personlige som den generelle.
- Indstille og kontrollere temperaturen ved temperaturfølsomt gods.
- Under transporten løbende kontrollere godsets tilstand.

Kompetencen til at foretage sikker godshåndtering opnås enten gennem oplæring i virksomheden eller gennem en kombination af kompetencegivende uddannelse og virksomhedsoplæring.

Teknologi og arbejdsorganisering

Teknologien, som anvendes i forbindelse med godshåndtering, er i konstant udvikling.

Det er alene tanktransportchaufførens ansvar, at godshåndteringen bliver udført korrekt og sikkert. I nogle tilfælde foretages af- og pålæsningen af terminalarbejdere, men det er chaufførens ansvar at påse, at der efterfølgende kan foretages en sikker tanktransport. Ved pålæsning af nye produkter er chaufføren ansvarlig for, at tankrensning er gennemført efter gældende forskrifter og på et autoriseret grundlag.

Særlige kvalifikationskrav, som er en forudsætning for udførelsen af jobbet, f.eks. certifikatkrav

Transporteres farligt gods har tanktransportchaufføren erhvervet ADR-bevis i forhold til Beredskabsstyrelsens regler.

Kompetencens udbredelse på arbejdspladser i jobområdet

Alle operative medarbejdere inden for jobområdet skal beherske denne kompetence.

Beskrivelse af de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer

Kendskab til tanktransportområdets konkurrenceforhold, organisering og økonomi

Kort beskrivelse af kompetencen og dens anvendelse i jobområdet

Medarbejderen har forståelse for de økonomiske sammenhænge i en virksomhed, herunder især hvorledes omkostninger påvirker den samlede økonomi i virksomheden.

Medarbejderen har et indgående kendskab til virksomhedens samlede transport- og logistiksystem og sammenhængen mellem de forskellige funktioner i egen og samarbejdspartnerens virksomhed.

Den enkelte medarbejder er bevidst om de økonomiske konsekvenser af sine handlinger i den samlede transport- og logistikkæde, og kan indgå i selvstyrende grupper/enheder.

Medarbejderen kan medvirke til at udarbejde forbedringsforslag til optimering af virksomhedens samlede resultat.

Teknologi og arbejdsorganisering

I mange virksomheder er der i tankbilen teknisk udstyr til aflæsning af drifts- og vedligeholdelsesomkostninger mv. Dette stiller i mange tilfælde krav til medarbejderens IT-kvalifikationer.

Særlige kvalifikationskrav, som er en forudsætning for udførelsen af jobbet, f.eks. certifikatkrav

Kompetencens udbredelse på arbejdspladser i jobområdet

Alle medarbejdere inden for jobområdet skal beherske denne kompetence.

Beskrivelse af de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer

Levering af kvalitet og service inden for tanktransportområdet

Kort beskrivelse af kompetencen og dens anvendelse i jobområdet

Tanktransportchaufføren kan levere god kundeservice efter virksomhedens principper og standarder, - herunder afværge konflikter i forhold til kunder, kolleger og samarbejdspartnere. Denne service kan også leveres over for udenlandske kunder og samarbejdspartnere.

Tanktransportchaufføren kan levere den rette kvalitet i udførelsen af sit arbejde og sine funktioner i henhold til virksomhedens kvalitetsstandarder.

Det er vigtigt, at tanktransportchaufføren kender egen virksomheds kvalitetsnormer og -system samt servicekoncept. Det er også vigtigt at have god forståelse for virksomhedens, medarbejdernes og samarbejdspartneres kulturelle forskelligheder.

Tanktransportchaufføren er i besiddelse af den fleksibilitet og samarbejdsevne mv., som gør, at arbejdet kan udføres med høj kvalitet og stor grad af service, og forstår betydningen af den personlige fremtræden over for virksomhedens kunder og samarbejdspartnere.

De fleste tanktransportchauffører har en bred kundekontakt og fungerer som virksomhedens ansigt udadtil. Der arbejdes ofte med stramme deadlines og med en vis sikkerhedsrisiko for personer og materiel.

Teknologi og arbejdsorganisering

Kvalitetsstyrings og -sikringssystemer er normale styringsparametre hos operatørerne og er under fortsat teknologisk udvikling.

Særlige kvalifikationskrav, som er en forudsætning for udførelsen af jobbet, f.eks. certifikatkrav

Kompetencens udbredelse på arbejdspladser i jobområdet

Kundeservice og samarbejdsevne er af afgørende betydning for alle virksomheder inden for området. Derfor skal kompetencen beherskes af alle medarbejdere, der har kundekontakt.

Beskrivelse af de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer

Planlægning og gennemførelse af tanktransporter

Kort beskrivelse af kompetencen og dens anvendelse i jobområdet

For at kunne planlægge og gennemføre tanktransporter lokalt, nationalt og internationalt skal medarbejderen have en grundlæggende læsekompetence. Det forudsættes, at medarbejderen kan anvende IT-baseret kommunikationsudstyr og PC. Medarbejderen kan desuden anvende kendskab til logistik og forsyningskæder ved planlægning og gennemførelse af arbejdsopgaverne.

Tanktransportchaufføren gennemfører transporter efter flg. logistikforløb:

Ankomst:

- Til leveringsadresse, på bemandede installationer, hvor der modtages nærmere instruktion og overdragelse af dokumenter mv. Anvisning af kørerte, max. hastighed, P-anvisning, ryge/mobiltelefon restriktioner, anvendelse af personligt sikkerhedsudstyr mv.
- Til leveringsadresse, på ubemandede installationer, hvor chaufføren foretager vurdering af området med henblik på hensigtsmæssig parkering, mulighed for bortkørsel (flugtrute) mv., placering af evt. sikkerheds- og brandudstyr, nødstop, alarm etc.

Aflæsning:

- Chaufføren følger anvisninger i chaufførhåndbog, vedr. eksempelvis:
 - Personligt sikkerhedsudstyr, evt. jordforbindelse, kapacitetscheck af modtagetank, kontrol af påtænkt modtagetank (rette produkt i rette tank), udligning af evt. tryk, kontrol af slanger/koblinger/forbindelser, losseprocedure – åbne ventiler/haner – starte evt. kompressor/pumpe etc., overvåge hele aflæsningen.

Efter aflæsning:

- Chaufføren foretager stop af kompressor/pumpe – lukker ventiler/haner - udligner tryk, demontere slanger/koblinger/forbindelser og sikrer, at spild undgås.

Teknologi og arbejdsorganisering

Teknologien, som anvendes til at beherske kompetencen med, strækker sig fra færdighed i at slå op i manualer, chaufførhåndbøger, kortbøger over at kunne foretage en rationel ruteplanlægning til at kunne anvende IT-baseret ruteplanlægningsværktøjer samt navigationsudstyr.

Særlige kvalifikationskrav, som er en forudsætning for udførelsen af jobbet, f.eks. certifikatkrav

Tanktransportchauffører skal være i besiddelse af gyldigt kørekort til kat. B (personbil under 3.500 kg) kat. C (lastbil over 3.500 kg) og typisk også kat. E (påhængskøretøj over 750 kg) samt chaufføruddannelsesbevis.

Kompetencens udbredelse på arbejdspladser i jobområdet

De operative medarbejdere skal være i besiddelse af denne kompetence på grundlæggende niveau, men stadig flere skal fx kunne anvende navigationsudstyr og satellitkommunikation.

De fleste administrative medarbejdere, alle mellemledere og selvstændige skal beherske denne kompetence.

Aktuelt tilkoblede mål

Niveau kan angives ved enkeltfag.

Nummer, niveau og titel	EUU	Varighed i dage	Tilknyttet i perioden	
25000	RKV før erhvervsuddannelse for voksne	AP	5,0	01-01-2017 og fremefter
40137	Fagunderstøttende dansk som andetsprog for F/I	AP	10,0	01-01-2010 og fremefter
40392	Ergonomi inden for faglærte og ufaglærte job	AD	2,0	01-07-2013 og fremefter
40533	Introduktion til et brancheområde (F/I)	AP	40,0	01-07-2013 og fremefter
40534	Arbejdsmarked, it og jobsøgning (F/I)	AP	40,0	01-07-2013 og fremefter
43343	Praktik for F/I	AP	48,0	01-01-2010 og fremefter
44629	Tanktransport - adfærd ved aflæsning	AK	1,0	25-11-2014 til 30-09-2022
44978	Jobrelateret fremmedsprog med nuanceret ordforråd	AD	5,0	01-07-2013 og fremefter
44979	Jobrelateret fremmedsprog med basalt ordforråd	AD	5,0	01-07-2013 og fremefter
45215	Grundlæggende faglig regning	AP	2,0	09-01-2015 og fremefter
45347	Grundlæggende faglig matematik	AP	3,0	09-01-2015 og fremefter
45511	Faglig læsning	AP	2,0	09-01-2015 og fremefter
45536	Faglig skrivning	AP	3,0	09-01-2015 og fremefter
45545	Dansk som andetsprog for F/I, basis	AP	40,0	09-01-2015 og fremefter
45567	Dansk som andetsprog for F/I, alment niveau	AP	40,0	09-01-2015 og fremefter
45569	Dansk som andetsprog for F/I, udvidet niveau	AP	40,0	09-01-2015 og fremefter
45571	Fagunderstøttende dansk som andetsprog for F/I	AP	10,0	09-01-2015 og fremefter
45572	Dansk som andetsprog for F/I, basis	AP	40,0	01-01-2010 og fremefter
45573	Dansk som andetsprog for F/I, alment niveau	AP	40,0	01-01-2010 og fremefter
45574	Dansk som andetsprog for F/I, udvidet niveau	AP	40,0	01-01-2010 og fremefter
46903	Tank - forebyggelse af uheld og uheldsbekæmpelse	AK	2,0	12-09-2011 og fremefter
47668	Grundlæggende faglig regning	AP	2,0	01-07-2013 og fremefter
47669	Grundlæggende faglig matematik	AP	3,0	01-07-2013 og fremefter
47670	Faglig læsning	AP	2,0	01-07-2013 og fremefter
47671	Faglig skrivning	AP	3,0	01-07-2013 og fremefter
48012	Instruktører og elever i praktikcentret	AP	2,0	18-12-2014 og fremefter
48013	Mål og læring i praktikcentret	AP	2,0	18-12-2014 og fremefter
48049	Arbejds miljø 1 i faglærte og ufaglærte job	AD	2,0	20-04-2015 og fremefter
48050	Arbejds miljø 2 i faglærte og ufaglærte job	AD	2,0	20-04-2015 og fremefter
48569	Introduktion til det danske arbejdsmarked (F/I)	AP	5,0	29-06-2017 og fremefter
48628	Ajourføring for tankbilchauffører	AK	2,0	08-11-2017 og fremefter
48660	EU-Efteruddannelse for godschauffører - oblig.del	AK	2,0	09-01-2018 og fremefter
49234	EUD-Praktikvejledning - for den daglige oplærer	AF	1,0	08-07-2020 og fremefter
49580	EUD-Praktikvejledning for den uddannelsesansvarl	AF	1,0	08-07-2020 og fremefter